

**ОБЕДИНЕНО УЧИЛИЩЕ
„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ”
с. Просеник, общ. Руен, обл. Бургас**

Ул. „Стара планина” № 34

Директор: 0885167667

e-mail: info-200918@edu.mon.bg

**УТВЪРЖДАВАМ:
АТАНАСКА СТОЯНОВА
ДИРЕКТОР**

**СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ
НА
ОБЕДИНЕНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ”
с. ПРОСЕНИК, общ. РУЕН, обл. БУРГАС
ЗА ПЕРИОДА 2023 – 2028 ГОДИНА**

Настоящата стратегия е разработена в съответствие с изискванията на чл. 263, ал. 1, т. 1, ал. 4 и ал. 6 от ЗПУО. Приета е на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 12/14.09.2023 г. одобрена е на заседание на Обществения съвет с Протокол № 5/14.09.2023 г. и е утвърдена със Заповед № 618/14.09.2023 г. на директора на училището.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I.	Въведение	- 3
II.	Актуално състояние на училището	- 4
III.	Анализ на вътрешните (силни и слаби страни) и външните (възможности и заплахи) за средата фактори (swot анализ)	- 7
IV.	Анализ на външната среда (pest анализ)	- 10
V.	Визия за развитието на институцията	- 13
VI.	Водещи принципи/ценности за развитие на институцията	- 14
VII.	Стратегически цели и специфични за институцията цели	- 14
VIII.	Приоритетни области, определени съгласно насоките по чл. 263, ал. 4 от ЗПУО	- 15
IX.	Финансиране	- 31

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Стратегията е разработена въз основа на документите, отразяващи държавната политика в областта на образованието:
  - ❖ Закон за предучилищното и училищното образование;
  - ❖ Закон за професионалното образование и обучение;
  - ❖ Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030);
  - ❖ Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030);
  - ❖ Наредба за приобщаващото образование;
  - ❖ Постановление № 100 на Министерски съвет от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
  - ❖ Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 22.05.2018 г. относно утвърждаването на общите ценности, приобщаващото образование и европейското измерение на образованието;
  - ❖ Европейската референтна рамка за компетенции за учене през целия живот, приета през 2006 година.
2. Петгодишната стратегия за развитие на Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен, е разработена във връзка с чл. 263, ал. 1, т. 1 и на основание чл. 263, ал. 4, ал. 5 и ал. 6 от ЗПУО (ДВ, бр. 11 от 2023 година), базирана е на опита на педагогическата колегия и административното ръководство в сферата на образованието, реализиран в училището.
3. Стратегията за развитие на училището е разработена за изпълнение на стратегически цели и специфични за институцията цели по следните **насоки** (чл. 263, ал. 4 от ЗПУО):
  - ❖ Качество на образованието и мерки за неговото повишаване;
  - ❖ Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците;
  - ❖ Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности;
  - ❖ Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
  - ❖ Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
  - ❖ Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание;
  - ❖ Приобщаване на деца и ученици;
  - ❖ Противодействие на тормоза и насилието;
  - ❖ Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование.
4. **Основни принципи** при разработването на стратегията са общоприетите училищни ценности, произтичащи от Конвенцията за правата на детето, а именно:
  - ❖ *законосъобразност* – осигурява съответствие на целите и предлаганите мерки със законите и подзаконовите нормативни актове;

- ❖ *всеобхватност* – училищните политики са подчинени на местно, регионално и национално ниво и са в съответствие с политиките на ЕС;
  - ❖ *равнопоставеност* – всички заинтересовани страни имат равни възможности за участие в планирането и реализирането на дейностите по изпълнение на стратегията.
5. При изпълняване на стратегическите цели ще бъдат съблюдавани следните **принципи**:
- ❖ *партньорство и съгласуваност* – активно взаимодействие и синхронизиране между всички участници в образователния процес;
  - ❖ *приемственост* – изпълнение на стратегията, независимо от новите политики, свързани с образователната реформа и гарантиране на целенасоченост, последователност и устойчивост при прилагане на политиките; добрият опит се мултиплицира;
  - ❖ *иновативност* – формиране на нови подходи, мерки и дейности за постигане на стратегическите цели;
  - ❖ *измеримост, отчетност и устойчивост на резултатите* – осигуряване на дългосрочни ползи/ефекти от постигнатите резултати;
  - ❖ *прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите* – приоритетната значимост на образованието, обучението и ученето в Република България изисква висока степен на информираност на обществото.
6. Съгласно чл. 263, ал. 6 от ЗПУО, задачите за постигане на стратегическите и специфичните за институцията цели се планират по години, като резултатите се отчитат в края на всяка учебна година.
7. Създават се условия за ефективно планиране и отчитане на резултатите, като се запазват правомощията на педагогическия съвет да определя политиките за развитие на училището в логическа обвързаност и последователност, интегрирани в един документ, конкретни и измерими за отчитане цели по предварително зададени индикатори.
8. Поставените стратегически цели ще се изпълняват в сътрудничество между всички отговорни лица и заинтересовани страни.

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА УЧИЛИЩЕТО

1. Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен, е общинско средишно училище и е правоприменник на Основно училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник. Със заповед № РД 04-48 от 22.06.2018 г. на Министъра на образованието и науката (ДВ, бр. 55 от 03.07.2018 г.) училището се преобразува в обединено.
2. Фокусът в работата на ръководството и на педагогическите специалисти е насочен към постигането на **основните цели** на предучилищното и училищното образование (чл. 5, ал. 1 и ал. 2 от ЗПУО), които са:
  - ❖ интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете и на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му;

- ❖ съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност и българското национално самосъзнание;
  - ❖ придобиване на компетентности, необходими за успешната личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности;
  - ❖ придобиване на компетентности за прилагане на принципите за устойчиво развитие;
  - ❖ ранно откриване на талантите и способностите на всяко дете и ученик и насърчаване на развитието и реализацията им;
  - ❖ формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот;
  - ❖ придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие;
  - ❖ формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин;
  - ❖ формиране на толерантност и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания;
  - ❖ познаване на националните, европейските и световните културни ценности и традиции;
  - ❖ придобиване на компетентности за разбиране на глобални процеси, тенденции и техните взаимовръзки;
  - ❖ придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите, правилата, отговорностите и правата, които произтичат от членството в Европейския съюз;
  - ❖ повишаване на качеството на образованието и предотвратяване на ранното отпадане на учениците от училище.
3. Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен, осъществява своята дейност въз основа на принципа на автономията и в съответствие с нормативните актове, като:
- ❖ определя свои политики за развитието си в съответствие със законите на страната;
  - ❖ урежда устройството и дейността си в правилник в съответствие със ЗПУО и подзаконовите актове по прилагането му;
  - ❖ избира организацията, методите и средствата на обучение за осигуряване на качествено образование;
  - ❖ определя свои символи и ритуали в съответствие с принципите на националната идентичност и култура, както и свое униформено облекло и други отличителни знаци;
  - ❖ участва в национални и международни програми и проекти, подпомагащи дейности в областта на образованието;
  - ❖ не допуска осъществяване на политическа и партийна дейност в училището и нарушаване на принципа на автономията.

В Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен, се обучават около 150 ученици от I до X клас от 12 населени места. Обучението се осъществява на едносменен режим. Осигурена е възможност за целодневна организация на учебния ден

за всички ученици от I до VII клас. Осигурен е безплатен транспорт за всички пътуващи ученици от първи гимназиален етап.

В училището е изградена добра система на организация на всички видове дейности, съгласуваност и отчетност на резултатите.

Правилното планиране на образователната дейност, умелото ѝ осъществяване и контрол допринасят за усъвършенстване качеството на организацията и провеждането на обучение в училище.

Педагогическите специалисти и учениците се включват активно в образователни, културни, спортни и граждански инициативи, организирани на училищно, общинско, областно и национално ниво.

Осъществяват се дейности, свързани както с образователната дейност, така и с широк спектър от дейности по занимания по интереси.

Приоритет в дейността на училището е повишаване качеството на предоставяното образование.

Акцентът в процеса на обучение е върху стимулиране интереса на нашите ученици с майчин език, различен от българския, към овладяване на книжовния български език като основна предпоставка за възприемане на учебното съдържание по всички учебни предмети и успешна бъдеща личностна и професионална реализация.

Удовлетворяващо е представянето на учениците на състезания и конкурси на различни нива, както и включването им в различни дейности по интереси, с което се цели учениците да получават възможност за лична и творческа изява, да се впишат в училищната среда.

Изградена е и се поддържа съвременна позитивна учебна среда, в която учениците се чувстват сигурни, подкрепяни от учители и съученици, за успешно справяне с предизвикателствата. Създадени са условия, гарантиращи конкурентно-способност, социална и професионална реализация.

Общественият и Ученическият съвет синхронизират своите действия за бързо разрешаване на възникнали проблеми, съдействат за здравната просвета на подрастващите и кариерното ориентиране на учениците.

Ръководството на училището и педагогическият колектив са с богат опит в разработването на собствени проекти, във включването и изпълнението на национални програми и проекти на общинско и национално ниво.

Наложеният се стил на екипност в работата и положителното отношение на ръководството към училищния персонал, партньорството с родители и заинтересовани страни и институции, са фактори, които определят положителната характеристика на училището и добрия му имидж.

Горепосочените положителни резултати предопределят целите и посоките на развитие за периода от 2023 до 2028 година, като се отчитат състоянието на училището и влиянието на външната среда.

III. АНАЛИЗ НА ВЪТРЕШНИТЕ (СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ) И ВЪНШНИТЕ (ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗАПЛАХИ) ЗА СРЕДАТА ФАКТОРИ (SWOT-АНАЛИЗ)

Целта на SWOT анализа (силни, слаби страни, възможности и рискове) е да се определи състоянието на училището като система.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	
СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ol style="list-style-type: none"> 1) Професионално образование, обвързано с плана за социално-икономическо развитие на общината и областта. 2) Обучение, насочено към усвояване на ключови компетентности. 3) Добра организация и взаимодействие в процеса на обучението, възпитанието и социализацията. 4) Опит в обучението на ученици със специални образователни потребности. 5) Създадени условия за целодневна организация на учебния ден. 6) Създадени условия за развитие на креативност, творчество и иновации. 7) Създадени условия за приобщаващо образование. 8) Функциониращи форми на ученическо самоуправление. 9) Кадрова осигуреност с квалифицирани учители – повече от 60% от учителите имат защитена ПКС. 10) Създадени условия за повишаване на квалификацията на учителите, обмен на успешни педагогически практики, действащи методически обединения. 11) Участие на учители във форуми, свързани с проблемите на образованието. 12) Системен контрол върху качеството на образователния процес. 13) Екипност и диалогичност в работата на всички нива. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ниско ниво на познавателни и социално-емоционални умения, необходими за училищното обучение у деца, за които българският език не е майчин. 2) Недостатъчна мотивираност и активност в учебния процес от страна на учениците. 3) Малък процент на заинтересовани и активни родители. 4) Липса на работещ механизъм в дейностите по превенция на отпадането и интеграцията на учениците от етническите малцинства. 5) Липса на финансови средства за подкрепа на деца в риск. 6) Тенденция към намаляване броя на учениците по демографски причини. 7) Недостатъчни умения за справяне с ниската мотивация за учене. 8) Недостатъчно използване на възможностите за привличане на родителите. 9) Липса на утвърдена култура за изграждане и развиване на ефективни училищни общности и на системно взаимодействие с родителите за подобряване на резултатите от обучението, възпитанието и социализацията.

- 14) Добро институционално взаимодействие.
- 15) Осигуряване на свободен, неограничен и равен достъп до образование.
- 16) Работещи и ефективни вътрешноучилищни разпоредби.
- 17) Информация за дейността на училището чрез поддържане на актуална интернет страница, публикации в местни електронни медии и чрез социалните мрежи.
- 18) Осигурени здравословни и безопасни условия за опазване живота и здравето на участниците в образователния процес.
- 19) Добро управление на финансовите средства в условията на делегирани бюджети.
- 20) Обективност, публичност и достъпност при разработване и управление на бюджета.
- 21) Управленска култура на ръководството и връзка между управленските функции: планиране, организиране, координиране и контрол.
- 22) Неограничен достъп до Интернет, Wi-Fi мрежа, облачни технологии, видеонаблюдение.
- 23) Налични учебно-технически средства – преносими компютри, таблети, мултимедии, дисплеи с вградени компютри, техника за размножаване, наличие на информационни програмни продукти.
- 24) Изградена и поддържана добра МТБ – съвременен кабинет по учебна практика, кабинет по ресурсно подпомагане, стая за занимания по интереси, спортна площадка, подвижна площадка по БДП, библиотека.
- 25) Осигурена добра и сигурна архитектурна среда.
- 26) Периодично обновяване и подобряване на МТБ, съобразно бюджета на институцията.
- 27) Подкрепа от ръководството за творчески работещите учители да реализират своите проекти.

<p>28) Подкрепа от ръководството за иновации, креативност и споделяне на добри практики.</p> <p>29) Осигурени учебници и познавателни книжки за безвъзмездно ползване от учениците, вкл. и за учениците от VIII клас.</p>	
ВЪНШНИ ФАКТОРИ	
ВЪЗМОЖНОСТИ <i>(дейности за преодоляване на рисковете)</i>	РИСКОВЕ/ЗАПЛАХИ
<ol style="list-style-type: none"> 1) Повишаване на професионалната подготовка на учителите за промяна на стила и методите на работа и ориентиране на обучението към потребностите на отделния ученик. 2) Непрекъснат мониторинг на дейностите в образователния процес и своевременно предприемане на действия за неговото подобряване. 3) Използване на портфолиото на педагогическите специалисти като инструмент за професионално развитие и оценка. 4) Повишаване на квалификацията, обмяна на добри педагогически практики и внедряване на иновации на базата на ИКТ. 5) Ефективност на работата на методическите обединения за повишаване подготовката на учителите и споделяне на добри практики. 6) Разширяване възможностите за вътрешноинституционална и извънучилищна квалификационна дейност. 7) Подкрепа на личностното развитие на учениците, превенция на обучителните затруднения и ранно оценяване на риска – ранно идентифициране на учениците в риск чрез проучване и оценка на потребностите и интересите им, откриване и предотвратяване на причините, които биха довели до отпадане от училище. 8) Превенция на агресията и противообществените прояви. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Риск от засилване на отрицателните влияния на обкръжаващата среда върху учениците – агресия, зависимости и др. 2) Негативно отношение към училището и липса на мотиви за учене – по-ниски резултати от учебната дейност. 3) Ниска заинтересованост на голяма част от родителите към случващото се в училище. 4) Предаване на неграмотността и на неравностойното социално-икономическо положение между поколенията и отрицателните им въздействия върху ефективността на включването в образование. 5) Отказ от промяна на фокуса на обучението поради трудности при прилагане на компетентностния подход. 6) Консервативни обществени нагласи и ограничена подкрепа за изпреварващи промени в сферата на образованието в съответствие с развитието на технологиите и обществото.

- 9) Превръщане на училището в център за предоставяне на образователни услуги – кариерно ориентиране, извънкласни дейности, занимания със спорт и др.
- 10) Използване на съвременни образователни технологии за мотивиране на учениците и прилагане на усвоените знания в практиката.
- 11) Активно участие в разработване и изпълняване на проекти по национални програми и програми на ЕС.
- 12) Целенасочени и перманентни дейности за издигане и поддържане авторитета на училището.
- 13) Периодично осъвременяване на МТБ, съобразно бюджета на училището.
- 14) Осигуряване на модерна, сигурна, достъпна и екологична среда и превръщане на училището в център на общността.
- 15) Подкрепа и развитие на култура за иновации, креативност и споделяне на добри практики с други училища.
- 16) Устойчивост на политиките за включване и трайно приобщаване на децата и учениците в училище.
- 17) Фокусиране на обучението към формиране и развитие на умения за живот и работа през XXI век.
- 18) Засилване ролята на училището за възпитание в ценности и превръщането им в ценностно-ориентирано поведение.
- 19) Формиране и развиване на ефективни училищни общности с акцент върху системната работа с родителите.

Изводи: Анализът показва, че релацията „силни страни – възможности“ има по-голяма тежест, което определя стратегията за развитие, насочена към затвърдяване и развитие на постигнатите позиции и разкриване на нови перспективи.

IV. АНАЛИЗ НА ВЪНШНАТА СРЕДА – PEST АНАЛИЗ

Външните фактори имат негативно въздействие върху развитието на образователната система, което се изразява в дисхармония между мисията на училището и

очакванията и изискванията към качеството на образованието. Училището като институция функционира в условията на агресивна среда, която оказва силно влияние върху личностното развитие на учениците, мотивацията им за учене и върху поведението им. Основният проблем е свързан с намирането на адекватна и успешна реакция за преодоляване на отрицателното въздействие.

ВИД СРЕДА	ТЕНДЕНЦИИ	ПОСЛЕДСТВИЯ
Политическа среда	<ol style="list-style-type: none"> 1. ЗПУО – образованието е национален приоритет. 2. Влияние на ЕС. 3. Превръщане на професионалното образование в достъпна опция за всеки гражданин и за всяка възраст. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Качествена промяна във философията на образователната система: <ul style="list-style-type: none"> ➤ нова образователна структура, организация на обучение; ➤ гъвкавост и свобода на учебните планове и програми; ➤ ново отношение към ученика и учителя и неговата квалификация и кариерно израстване; ➤ оптимизирана система на оценяване, форми за цялостна и индивидуална подкрепа на учениците; ➤ автономия на институцията и др. 2. Дългосрочна перспектива на професионалното образование. 3. Постигане на по-висок рейтинг и достойно оценяване и заплащане на труда на учителя.
Икономическа среда	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нестабилна/неработеща икономика. 2. Социални неравенства – ниски доходи на семействата, безработни родители. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Миграция на родители – заминаване на работа в чужбина или в други населени места. 2. Недостатъчна материална осигуреност на ученика в семейството. 3. Актуализиране бюджета на училището.
Социална среда	<ol style="list-style-type: none"> 1. Влошаване на демографските показатели. 2. Демографски тенденции: намаляване на населението, ниска раждаемост, миграция на населението. 3. Нарастване на броя на разделените семейства. 4. Негативно отношение или подценяване на 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Миграция на родители – заминаване на ученици в чужбина заедно с родителите или учениците се отглеждат от роднини, които не са в състояние да упражняват ефективен контрол; преместване на ученици в други населени места. 2. Намаляване броя на учениците в паралелките. 3. Необходимост от промяна на нагласи и стереотипи на

	<p>ролята на образованието.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. За родителите образованието на децата им не е водеща ценност. 6. Стремех за подобряване влиянието на средата върху възпитанието на учениците и мотивите за учене. 7. Нови обществени потребности и изисквания към училището. 	<p>учителите в съответствие с изискванията на обществото към училището.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Липса на мотивация за учене. Незаинтересованост на голяма част от родителите към резултатите от учебно-възпитателния процес и училищния живот. 5. Липса на родителски контрол или отказ за съдействие. 6. Добро институционално сътрудничество. 7. Възможности за превенция, педагогическа и психологическа подкрепа. 8. Нарастване на социалните различия между учениците. 9. Подобрени показатели на възпитателната дейност в училище. 10. Ниска мотивация за учене. 11. Негативно отношение към училището.
Технологична среда	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подобряване на технологичното обезпечаване на образованието: ИКТ, интернет, електронни ресурси. 2. Въвеждане на електронни учебници, помагала и софтуер. 3. Ориентиране на системата на обучение към провокиране на мислене, самостоятелност, формиране на собствена позиция и овладяване на практически знания и умения. 4. Промяна във визията и съдържанието на педагогическите технологии. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Добра материална база, съдържаща условия за повишаване на качеството и ефективността на образователния процес. 2. Възможности за ефективно използване на нови техники и технологии. 3. Много добро технологично оборудване и достъп до интернет. 4. Подпомагане на усвояването на учебното съдържание и постигане на по-добра общообразователна и професионална подготовка. 5. Непрекъснато повишаване квалификацията на педагогическите кадри.
Нормативна среда	<ol style="list-style-type: none"> 1. ЗПУО и държавни образователни стандарти. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Осигуряване на прозрачност и предвидимост на политиките, които се предприемат в системата на предучилищното и училищното образование.

Изводи: Въздействието, което оказва външната среда върху училището, е противоречиво. Изразени негативни фактори са икономическата и социалната среда, които имат определящо значение за образователната система. Прогнозите за тяхното развитие и влияние са в зависимост от външни и вътрешно-политически фактори. При тази неопределеност е трудно да се предвиди тенденцията в развитието им.

V. ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ИНСТИТУЦИЯТА

Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен, споделя визията за развитие на висококачествено, приобщаващо, ценностно-ориентирано и продължаващо през целия живот образование, обучение и учене, съобразявайки се с националните образователни традиции и следвайки националните приоритети на Република България като част от Европейското образователно пространство и от глобалния свят.

Настоящата стратегия формира следната **визия** на образованието в Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен:

1. През 2028 година учениците от Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен, завършват училищно образование като функционално грамотни, иновативни, социално отговорни и активни граждани, мотивирани да надграждат своите компетентности чрез учене през целия живот.
2. Осъществяването на визията ще доведе до следните **резултати**:
  - ❖ Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен, като част от училищното образование, през 2028 година предлага максимално сигурна, здравословна, екологична и подкрепяща среда, където си дават среща образователни традиции, иновативни педагогически решения и дигитално развитие. Те непрекъснато се развиват като пространства за учене и развиване на интересите, за отдих и взаимодействие между деца, ученици, родители и местна общност, обединени от споделени ценности за постигане на общозначима цел – **формиране на знаещи и можещи личности, способни да правят отговорни избори и да реализират целите си в динамична и конкурентна социална среда.**
  - ❖ Педагогическите специалисти от Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен, през 2028 година са компетентни, подкрепящи, диалогични, отворени за иновации, с мисия и с нагласа за постоянно учене и развиване на личностните си и професионални компетентности, да мотивират и да вдъхновяват децата и учениците, да им помагат да изграждат умения и компетентности, които да прилагат в различни житейски и професионални ситуации. Те помагат на децата и учениците за тяхното когнитивно, творческо, личностно и емоционално развитие, работейки в партньорство с родителите и заинтересованите страни.
  - ❖ Децата и учениците в Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен, през 2028 година притежават компетентности и се стремят към личностно развитие и усъвършенстване през целия живот. Те притежават нагласа за успешна социална и професионална реализация и

за принос към обществото. Те са активни граждани, които съхраняват традиционните ценности и работят за цялостно подобрене на социума и обществено благополучие.

VI. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ/ЦЕННОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ИНСТИТУЦИЯТА

Обучението, възпитанието и социализация на децата и учениците от Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен, се осъществяват съобразно разпоредбите на чл. 3, ал. 1 и ал. 2 от ЗПУО и в съответствие със следните **принципи**:

1. Единна държавна образователна политика за осигуряване на предучилищно и училищно образование.
2. Ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и ученика към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.
3. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик.
4. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование.
5. Запазване и развитие на българската образователна традиция.
6. Хуманизъм и толерантност.
7. Съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език.
8. Иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите.
9. Прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование.
10. Автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация.
11. Ангажираност на държавата, общините и юридическите лица с нестопанска цел, работодателите и други заинтересовани страни и диалог между тях по въпросите на образованието.

VII. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И СПЕЦИФИЧНИ ЗА ИНСТИТУЦИЯТА ЦЕЛИ

1. Стратегически цели:

- ❖ Създаване на съответстваща на съвременните тенденции среда за обучение, възпитание и подкрепа.
- ❖ Изграждане на мотивирана училищна общност, споделяща ценности и визия за формиране на образовани и креативни личности, с активна гражданска позиция и отговорно поведение и отношение към обществените процеси.

- ❖ Подобряване и развитие на дигиталните умения – еднакво важни както за учителите, така и за учениците на XXI век.

2. Специфични цели за институцията:

- ❖ Повишаване на резултатите от обучението на учениците и ориентация към придобиване на ключови компетентности.
- ❖ Ефективно включване на учениците в образователния процес и подкрепа за личностното им развитие.
- ❖ Изграждане и поддържане на училищна организационна култура чрез институционални политики в подкрепа на образованието за устойчиво развитие.
- ❖ Повишаване/разширяване на професионалната компетентност и квалификация на педагогическите специалисти.
- ❖ Взаимодействия с родители, институции и структури за подпомагане дейността на училището.

VIII. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ, ОПРЕДЕЛЕНИ СЪГЛАСНО НАСОКИТЕ ПО ЧЛ. 263, АЛ. 4 ОТ ЗПУО

В резултат на SWOT анализа, както и в съответствие с насоките по чл. 263, ал. 4 от ЗПУО, са определени девет приоритетни области за развитието на училището. Приоритетните области обхващат всички значими предизвикателства в системата на образованието и обучението при следване на цялостен подход и в съответствие с определените области на политиките.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1

КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И МЕРКИ ЗА НЕГОВОТО ПОВИШАВАНЕ

Стратегическа цел на училището е повишаване на качеството на предоставяното образование. За реализацията на тази цел са разработени мерки, съобразени със спецификата на институцията. Мерките целят непрекъснато подобряване на условията и разработване на ефективна училищна система за осигуряване на качеството на образованието.

Предвидените мерки са съобразени с принципите и изискванията към инструкциите за усъвършенстване на процесите за управление на качеството, с националните и регионалните приоритети и със Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2023).

При изготвяне на мерките е следван подход, при който са оценени благоприятстващите фактори и резултатите на различни нива.

За да бъде ефективен моделът, ще бъде следван цикличен подход със следните фази:

- планиране на мерки и дейности;
- изпълнение;
- проверка на постигнатите резултати;
- корекционни действия по отношение на мерките и дейностите за тяхното изпълнение.

Качеството на образованието в училище се осигурява при спазване на следните принципи:

- подход, ориентиран към постигане на образователни резултати;
- фокус върху потребностите и възможностите на учениците;
- постоянство на целите на училището;
- лидерство;
- предоставяне на възможности за развитие и участие на учениците и педагогическите специалисти;
- непрекъснато обучение, иновации и усъвършенстване;
- развитие на партньорствата;
- приемственост на политиките и постиженията;
- ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите;
- социална отговорност.

Мерки за повишаване на качеството на предоставяното образование

I. Образователен процес:

- 1) Организация и взаимодействие в процеса на обучението, възпитанието и социализацията:
  - ❖ Ефективно управление на класа:
    - планиране на учебния час/учебната практика (дефиниране на ясни образователни цели, планиране на дейности, надграждащи усвоеното и ориентирани към самостоятелна, творческа работа от страна на учениците);
    - организиране на учебния час/учебната практика;
    - създаване на условия за изграждане на умение у учениците за самоуправление и самоконтрол.
  - ❖ Прилагане на иновативни подходи, методи, технологии при провеждане на учебния час/учебната практика, мотивиращо управление на паралелката:
    - използване и разработване на модели/алгоритми при изпълнение на различни образователни задачи;
    - интегрирано взаимодействие между учебните предмети/образователните направления;
    - прилагане на диференциран и индивидуализиран подход.
  - ❖ Формиране на мотивация и умения за учене:
    - прилагане и затвърждаване на нови знания и умения;
    - извличане, интерпретиране и използване на информация от различни и повече източници;
    - мотивация и нагласи за учене.
  - ❖ Придобиване на ключови компетентности от учениците.
  - ❖ Общуване на български книжовен език:
    - подпомагане на учениците при усвояване на българския книжовен език;
    - създаване на условия за придобиване на компетентности за общуване на български книжовен език.
  - ❖ Формиране на дигитални компетентности:

- използване на информационно-технологични и/или дигитални образователни ресурси в учебния час/учебната практика;
  - осигуряване на условия за създаване на дигитално съдържание от учениците.
- ❖ Формиране на инициативност и предприемаческа компетентност:
    - провокиране на творческо и критично мислене у учениците в учебния час/учебната практика;
    - практическа насоченост на обучението.
- 2) Формиране на ключови умения и нагласи за съвременния свят:
- ❖ Създаване на условия за изграждане на умения у учениците за работа в екип:
    - ефективна организация и управление на екипната работа;
    - постигане на положителни резултати от екипната работа.
  - ❖ Развиване на умения у учениците за позитивна самооценка:
    - планиране и провеждане на дейности за формиране и развиване на умения за самооценяване у учениците и себевъзприятие;
    - осигуряване на условия за изграждане на умения у учениците за самооценка, самокритичност и самоусъвършенстване.
  - ❖ Формиране и развиване на демократична култура:
    - планиране и реализиране на дейности за формиране и развиване на социални и граждански компетентности.
  - ❖ Планиране и реализиране на дейности за формиране и развитие на интеркултурни компетентности.
  - ❖ Формиране и развиване на компетентности, свързани със здравето, спорта и поддържането на устойчива околна среда:
    - планиране и реализиране на дейности за формиране и развиване на компетентности, свързани със спорта и здравословния начин на живот;
    - планиране и реализиране на дейности за формиране и развиване на компетентности за опазване и поддържане на устойчива околна среда.
- 3) Осигуряване на подкрепа и грижа за личностното развитие на учениците:
- ❖ Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците чрез:
    - превенция на обучителни затруднения за ученици, за които българският език не е майчин;
    - превенция на обучителни затруднения за ученици, които имат системни пропуски по даден учебен предмет;
    - провеждане на консултации по учебни предмети;
    - занимания по интереси;
    - кариерно ориентиране на учениците;
    - поощряване на учениците с морални и материални награди.
  - ❖ Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците чрез:
    - планиране и реализиране на дейности за осигуряване на допълнителна подкрепа на учениците със специални образователни потребности;

- планиране и реализиране на дейности за осигуряване на допълнителна подкрепа на учениците в риск и с хронични заболявания;
  - планиране и реализиране на дейности за осигуряване на допълнителна подкрепа на учениците с изявени дарби.
- ❖ Грижа за личностното развитие на учениците чрез:
- дейности в институцията за развиване на умения за положително себевъзприятие, разпознаване и саморегулация на емоции;
  - дейности в институцията за формиране на умения за емпатия, взаимопомощ;
  - екипност при осигуряване на подкрепа и грижа за личностното развитие.
- 4) Обучение, ориентирано към резултати:
- ❖ Проследяване нивото на усвоени знания и умения у учениците, анализ на резултатите от обучението и определяне на мерки за подобряване на резултатите чрез:
- използване на разнообразни видове и форми за оценяване на знанията и уменията на учениците;
  - прозрачност и обективност при оценяване на учениците;
  - предоставяне на обратна връзка на учениците за постигнатите резултати в учебния час/учебната практика;
  - участие в състезания, конкурси и др.;
  - използване на иновативни методи за проследяване на напредъка на учениците.
- ❖ Проследяване напредъка на учениците от уязвими групи чрез:
- реализирани дейности за проследяване напредъка на учениците от уязвими групи;
  - създаване на условия за недопускане на отсъствия по неуважителни причини от учениците от уязвими групи;
  - отчитане и анализиране на резултатите на учениците от уязвими групи.
- ❖ Подобряване на резултатите от национални външни оценявания чрез:
- подобряване на резултатите от НВО в IV, VII и X клас по български език и литература и по математика;
  - организиране и провеждане на училищно оценяване в IV, VII и X клас по български език и литература и по математика.

II. Управление:

1) Стратегическа управление и лидерство в училищната общност:

- ❖ Разработване на стратегия за развитие със специфични за институцията цели и запознаване на педагогическите специалисти със стратегическия документ.
- ❖ Отчитане на резултатите от стратегическото управление на институцията (изпълнението на плана за действие и финансиране към стратегията за учебната година, в съответствие с разпоредбите на чл. 263, ал. 6 от ЗПУО).
- ❖ Създаване на условия за споделяне на лидерски отговорности сред педагогическите специалисти.

2) Оперативно управление:

- ❖ Изграждане и внедряване на ефективни организационни структури в училището:
  - професионални общности и структури на педагогическите специалисти в институцията;
  - активно действащ педагогически съвет.
- ❖ Оперативно планиране и организиране на дейността на училището:
  - разработване на планове, програми и други документи на институцията;
  - изпълняване на оперативните планове и задачи;
  - осъществяване на ефективна контролна дейност от директора и заместник-директора.
- ❖ Училищна автономия:
  - регламентиране на устройство и дейност на институцията;
  - определяне на профили, професии и избор/съставяне на учебни планове, учебни програми и др.;
  - организация, методи и средства на обучение за осигуряване на качеството на образованието;
  - училищни символи и ритуали.

3) Управление на човешките ресурси:

- ❖ Осигуряване на образователния процес с педагогически специалисти:
  - подбор, назначаване и освобождаване на педагогическите специалисти;
  - подкрепа на педагогическите специалисти.
- ❖ Квалификационна дейност:
  - съответствие на квалификационната дейност с политиките и приоритетите на институцията;
  - прилагане от педагогическите специалисти на придобитите компетентности в квалификационната дейност.

4) Управление на финансовите, информационните и технологичните ресурси:

- ❖ Управление на финансовите ресурси:
  - ефективно и целесъобразно разпределение и използване на финансовите ресурси за развитие на училището;
  - ефективно разходване на бюджетни средства за подпомагане на равния достъп и подкрепа за личностно развитие;
  - осигуряване на допълнителни средства за развитието на училището чрез успешни участия и изпълнения на национални програми и работа по проекти;
  - целесъобразно, законово и прозрачно управление на бюджета.
- ❖ Управление на информационно-технологичните ресурси:
  - осигуряване на информационно-технологични ресурси за образователния процес;
  - намаляване на административната тежест на педагогическите специалисти.

III. Институционална среда:

1) Организационна култура на институцията:

- ❖ Управление на организационното развитие и усъвършенстване:
  - инициатива, нови идеи за творчество и развитие;
  - реализиране и устойчивост на приложени нови идеи, промени и иновации.
- ❖ Създаване на среда за управление на знанието – развитие на „учеща организация“:
  - създаване на условия за учене един от друг/взаимно учене между педагогическите специалисти в институцията;
  - работа в мрежи за партньорско учене, сътрудничество и обмен на добри и/или иновативни практики;
  - постигане на резултати от взаимно/партньорско учене.
- ❖ Взаимодействие между участниците в образователния процес:
  - създаване на условия за взаимодействие между педагогическите специалисти, учениците и родителите;
  - консултиране, подпомагане и подкрепа на всички участници в образователния процес от педагогически съветник/психолог в училище.
- ❖ Взаимодействие със заинтересованите страни:
  - създаване на партньорства с образователни и културни институции, неправителствени организации, бизнес;
  - ефективна съвместна дейност с Обществения съвет.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2

ПАТРИОТИЧНО ВЪЗПИТАНИЕ, ФОРМИРАНЕ НА НАЦИОНАЛНО САМОСЪЗНАНИЕ И ОБЩОЧОВЕШКИ ЦЕННОСТИ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

За целите на стратегията възпитанието се дефинира като процес на формиране на отношения – ценности, нагласи, мотиви, насочени към развитие на личността като индивидуалност и член на обществото. То е неразделно свързано с процеса на обучение, осъществявано в общообразователните институции, в контекста на индивидуалната и обществената значимост на образованието и е насочен към постигане на налични и обществени цели, удовлетворяване на потребности на индивида и обществото, както и със създаване на условия за всеки един ученик за реално и активно участие във всички дейности, свързани с неговото развитие. Патриотичното възпитание е част от процеса на формиране на личността.

- #### **1) Възпитателни взаимодействия, свързани с реализацията на патриотичното възпитание, насочени към:**
- ❖ формиране на позитивно отношение към историята на българската нация на базата на историческо знание;
  - ❖ формиране на уважение към традиции и ритуали, обичаи в контекста на развитието на българската национална обредност на базата на познанието им;
  - ❖ познаване на български феномени, признати като част от световното културно наследство – материално и нематериално;

- ❖ информирани за научните, културните и спортните постижения на представители на българската нация;
  - ❖ формиране на патриотични чувства, свързани с принадлежността към българската нация и държава и утвърждаване на единството на нацията;
  - ❖ формиране на национално самосъзнание, национална идентичност, национално самочувствие, национална гордост, национално достойнство;
  - ❖ участие в дейности, свързани с почитане на българската история, култура и образование;
  - ❖ участие и изпълнение на програми и проекти за развитие на българското самосъзнание като ценност.
- 2) Организиране и реализиране на дейности за утвърждаване на общите ценности, приобщаващото образование и европейското измерение на образованието:
- ❖ осъзнаване на европейската идентичност в цялото ѝ многообразие;
  - ❖ затвърждаване на положителното и приобщаващо чувство на европейска принадлежност, допълващо местните, регионалните и националните идентичности и традиции;
  - ❖ повишаване на осведомеността и подобряване на разбирането на Европейския съюз чрез ежегодно отбелязване на Деня на Европа в учебна среда;
  - ❖ придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите, правилата, отговорностите и правата, които произтичат от членството в Европейския съюз в съответствие с чл. 5, ал. 1, т. 12 от ЗПУО.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3

ОСИГУРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ФИЗИЧЕСКА АКТИВНОСТ И УЧАСТИЕ В СПОРТНИ ДЕЙНОСТИ

Физическата активност, здравето и качеството на живот са тясно свързани. Важната роля, която физическата активност има за цялостното влияние върху живота и здравето на човека, се отчита на национално и европейско ниво.

Традиционно учениците участват в различни видове физическа активност – играят игри и практикуват различни спортове. През последните години новите модели на развлечение (компютри, мобилни устройства, социални мрежи) все повече набират популярност. В резултат на това физическата активност на младите хора спада и голяма част от тях имат наднормено тегло или дори затлъстяване.

Като ключов участник при определянето на политики в сферата на здравеопазването и здравословния начин на живот, Световната здравна организация препоръчва най-малко 60 минути извършване на физическа активност дневно от децата и младите хора.

Отчитайки времето, което учениците прекарват в училище, осигуряването на физическата им активност е отговорност и основен ангажимент на училището. Нашата цел е осигуряването на възможности за спорт във времето в училище, но и включване в училищни инициативи, целящи повишаване нивото на физическа активност извън рамките на учебния ден.

Стратегии за насърчаване на положителното отношение на учениците към физическата активност в училище са:

1. Планиране на дейности, насочени към формиране и развиване на умения, свързани със спорта и здравето и придобиване на компетентности за прилагане принципите на устойчиво развитие.
2. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности.
3. Осигуряване на възможности за избор на спортни дейности, в които да участват учениците.
4. Поддържане на безопасни за експлоатация спортна площадка и спортни съоръжения.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4

ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимно свързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.
  - ❖ Гражданското образование е насочено към формиране на граждански добродетели, свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданите и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
  - ❖ Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволно адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
  - ❖ Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и екологичното равновесие.
  - ❖ Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в интеркултурна среда.
2. Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са:
  - ❖ Изграждане на автономна и активна личност, която:
    - разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
    - познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализиращия се свят;
    - зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
    - осъзнава и цени своята културна идентичност;

- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
  - изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
  - взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и обосновава действията си;
  - носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
  - подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
  - познава и спазва нормите на екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
  - познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;
  - умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.
- ❖ Функциониране на всяка образователна институция като автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:
- възпитава в демократичните ценности;
  - насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
  - утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;
  - изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
  - създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическо участие и самоуправление.
3. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се реализира:
- ❖ интегрирано в обучението по общообразователните направления;
  - ❖ интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие – в часа на класа, в заниманията по интереси в рамките на целодневната организация на учебния ден, в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие, в извънкласни и извънучилищни форми на работа, включително по програми и проекти;
  - ❖ чрез самостоятелен учебен предмет гражданско образование.
4. Цели, които училището определя като водещи за осъществяването на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование:

- ❖ възпитаване на гражданска активност и толерантност;
  - ❖ безопасно движение по пътищата и защита от пожари, бедствия и извънредни ситуации;
  - ❖ екологично възпитание и изграждане на здравна култура.
5. Задачи за реализиране на дейностите:
- ❖ Възпитание в дух на толерантност и интеркултурен диалог.
  - ❖ Организиране и провеждане на дейности, насочени към запознаване с правата на децата, учениците и хората с увреждания.
  - ❖ Изграждане на здравна култура, екологично възпитание и познаване на принципите на устойчивото развитие.
  - ❖ Развитие на финансовата и правната грамотност на учениците.
  - ❖ Организиране и провеждане на инициативи и мероприятия за формиране на навици за здравословен начин на живот и правилни житейски избори чрез обучения по:
    - безопасност на движението;
    - действия при бедствия, аварии, катастрофи и пожари;
    - оказване на първа помощ;
    - поведение при кризи и екстремни ситуации.
  - ❖ Планиране и реализиране на политики, насочени към:
    - придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие;
    - придобиване на компетентности за разбиране на глобални процеси, тенденции и техните взаимовръзки;
    - придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите, правилата, отговорностите и правата, които произтичат от членството в Европейския съюз.
  - ❖ Утвърждаване на ученическото самоуправление чрез:
    - повишаване ролята на съветите на класа и ученическия парламент при организиране и осъществяване дейността на училището;
    - участие на представители на ученическата общност при обсъждане на проблеми и вземане на управленски решения, както и при отчитане на резултатите от образователния процес.
  - ❖ Ритуализация на училищния живот:
    - определяне на училищни символи и ритуали и други отличителни знаци;
    - определяне на ученически униформи или на елементи от тях.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 5

МЕХАНИЗЪМ ЗА СЪВМЕСТНА РАБОТА НА ИНСТИТУЦИИТЕ ПО
ОБХВАЩАНЕ, ВКЛЮЧВАНЕ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ОТПАДАНЕТО ОТ
ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА
ПРЕДУЧИЛИЩНА И УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

1. Изпълнение на мерките, регламентирани в Постановление № 100 на Министерски съвет от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна

работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, чрез организиране участието на лица от персонала в екипите за обхват с оглед:

- ❖ Своевременно установяване на причините и прилагане на мерки за предотвратяване на отсъствието на ученици по неважitelни причини.
  - ❖ Своевременно извършване на посещения по домовете на ученици в риск от отпадане, за които се установи, че отсъстват от училище без уважителни причини.
  - ❖ Системно взаимодействие с родителите с цел мотивирането им за осигуряване на трайно присъствие на ученика в образователната институция.
  - ❖ Предлагане на мерки за обща и допълнителна подкрепа на учениците в риск от отпадане в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.
  - ❖ Предлагане на мерки за ангажиране в училищния живот на застрашените от отпадане ученици.
  - ❖ Прилагане на целенасочени мерки за превенция на отпадането на учениците на прехода между VII и VIII клас.
  - ❖ Проследяване на изпълнението и на резултатите от предприетите мерки за преодоляване отсъствието на учениците по неважitelни причини и отразяването им в ИСРМ.
2. Осигуряване на взаимодействие и подкрепа в изпълнение на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (РУО – Бургас, Дирекция „Социално подпомагане“ – Руен, МКБППМН, МВР – ДПС и др.).
  3. Изпълнение на дейности в училището за предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, които отсъстват от училище в съответствие с разпоредбите на чл. 1, ал. 3, т. 2 от Постановление № 100 от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (загл. Изм. И доп. – ДВ, бр. 82 от 2019 г.).
  4. Прилагане на нови подходи в работата с родителите – тематични родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите – партньори на училището.
  5. Установяване на ефективен диалог училище – външни институции:
    - ❖ Организиране и координиране на здравословна и безопасна училищна среда чрез взаимодействие с други институции в училищната система и извън нея, с оглед превенция на отпадането на ученици от училище.
    - ❖ Организиране на благотворителни акции за подпомагане на застрашени от отпадане от образователната система и социално слаби ученици.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 6
ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ И/ИЛИ
ВЪЗПИТАНИЕ

Предоставянето на равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик е регламентирано в ЗПУО (чл. 3, ал. 2, т. 3 и т. 4). Осигуряването на равни възможности на децата и учениците е във фокуса на стратегическите документи в сферата, в т.ч. и чрез приетата през 2022 г. Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030).

Цел в работата на ръководството и на екипа от педагогически специалисти в Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен, е осигуряване на подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всеки ученик с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.

Постигането на тази цел изисква определяне на уязвимите групи деца, постъпващи на обучение в училището, и прилагане на разнообразни мерки, съобразени със спецификата на всяка от тях. На учениците в системата на училищното образование се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие. Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

В училището е създадена среда, в която безпроблемно общуват представители на различни култури. Интеркултурно образование се осъществява във всички видове училищна подготовка по учебните предмети, както и в часовете на класа.

Изграждат се положителни нагласи към включващо обучение в участниците в образователния процес – учители, ученици и родители.

При предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание на учениците в Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен, в съответствие с разпоредбите на чл. 3, ал. 2, т. 3, т. 4 и т. 7 от ЗПУО, акцентът е върху следните принципи:

1. Ориентираност към интереса и към мотивацията на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.
2. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всеки ученик.
3. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование.
4. Съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 7
ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ

Интеграцията и приобщаването са важен аспект от образователните политики на Европейския съюз, както и от националните стратегически и нормативни документи в сферата на предучилищното и училищното образование. ЗПУО регламентира приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование.

Наредбата за приобщаващото образование определя приобщаващото образование като процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всеки ученик и на разнообразието от потребности на всички ученици чрез активизиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на

възможности за развитие и участие на учениците във всички аспекти на живота на общността.

Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030), приета през 2021 г., е синхронизирана със стратегически документи на глобално и европейско ниво и представя визия за висококачествено, приобщаващо, ценностно-ориентирано и продължаващо през целия живот образование, обучение и учене. В нея са поставени цели за приобщаване на всеки етап от образованието, свързани с/със:

- ❖ Прилагане на приобщаващи модели за адаптация и плавен преход между отделните етапи и степени на образование.
- ❖ Използване на образователни платформи и споделяне на ефективни модели в подкрепа на висококачествено и приобщаващо образование и обучение.
- ❖ Системно кариерно ориентиране и консултиране на учениците във всеки един етап на обучение за откриване на професионалните им интереси.

Ефективното включване, трайното приобщаване и образователната интеграция е и една от приоритетните области на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България.

Основна цел на предоставяното образование е интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

Отчитайки стратегическите и нормативните регулации, **целите**, които си поставяме на училищно ниво, са:

1. Индивидуализация на осъществяваното образование в съответствие с образователното равнище и потребностите на учениците.
2. Своевременно установяване на обучителни затруднения и адекватна интервенция на педагогическите специалисти за преодоляването им.
3. Развитие на потенциала за личностно развитие на всеки ученик, както и успешна реализация и социализация.
4. Приобщаване на ученици с поведенчески отклонения и разстройства.
5. Осигуряваната подкрепа за личностно развитие е **обща и допълнителна**.

Осигуряваната **обща подкрепа** за личностно развитие включва:

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- допълнително обучение по учебни предмети;
- допълнително консултиране по учебни предмети;
- кариерно ориентиране на учениците;
- занимания по интереси;
- библиотечно-информационно обслужване;
- грижа за здравето;
- осигуряване на общежитие;
- поощряване с морални и материални награди;
- дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- дейности за превенция на обучителни затруднения;
- логопедична работа.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби и с хронични заболявания и включва:

- работа с ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- ресурсно подпомагане.

Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителна подкрепа за личностно развитие се определят с План за подкрепа на ученика.

За реализиране на общата и допълнителната подкрепа в училището работи ресурсен учител, назначен от РЦПППО – Бургас. При необходимост от помощ за конкретен случай училището осигурява външен за институцията психолог.

Екипът за подкрепа за личностно развитие идентифицира силните страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване. Извършва се оценка на индивидуалните потребности на ученика. Екипът извършва наблюдение и оценка за развитието на всеки конкретен случай. Обучението на ученици със специални образователни потребности задължително се подпомага от ресурсен учител, съобразно потребността на ученика.

За осъществяване на процеса на приобщаване на учениците училището участва и по национални програми и проекти, реализиращи дейности за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 8 **ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО**

Механизмът за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование (наричан по-нататък за краткост „Механизъм“) дава дефиниции на понятията „тормоз“ и „насилие“, характеристиките им и разликите между тях и признаците, по които да бъдат разпознати проявленията им.

За противодействие на тормоза и насилието училището изгражда цялостна политика, елементи от която са:

- подкрепа за личностно развитие на ученика;
- изграждане на позитивен организационен климат;
- утвърждаване на позитивна дисциплина;
- развитие на училищната общност.

В съответствие с Механизма се стремим към изграждането на сигурна образователна среда, базирана на следните **принципи**:

1. Изграждане на позитивна култура и климат, които:

- ❖ приемат различието и разнообразието и се базират на принципите на приобщаващото образование;

- ❖ дават възможност за развитие на сигурна среда, в която учениците открито споделят и обсъждат теми, свързани с насилието;
  - ❖ насърчават взаимоотношения на уважение сред цялата общност.
2. Ефективно лидерство.
  3. Прилагане на цялостен институционален подход.
  4. Споделено разбиране за насилието и тормоза и последиците от тях.
  5. Подкрепа и мотивиране на учениците и служителите, в т.ч. информирани, обучение, консултиране, супервизия и изграждане на капацитет за справяне с насилието.
  6. Въвеждане на образователни стратегии и дейности за превенция (вкл. мерки по информирани), които:
    - ❖ развиват емпатия и уважение сред учениците;
    - ❖ ясно адресират агресивно поведение ;
    - ❖ изграждат нулева толерантност към всички форми на насилие.
  7. Системност и регулярност при вписване, изясняване и прилагане на мерки и последващи действия в случаи на насилие и тормоз.
  8. Координация и последователни усилия от страна на институцията за изграждане на мрежа от взаимовръзки и взаимодействия за изграждане на по-сигурна среда.
  9. Партньорство с родителите.
  10. Непрекъснатата оценка и проследяване на ефективността на цялостната политика за превенция и интервенция на насилие и тормоз.

При постъпване на работа в институцията педагогическите специалисти и останалите служители се запознават с Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование, като при възникване на въпроси относно прилагането му в училището се консултират с ръководството.

В съответствие с Механизма, със заповед на директора на училището е създаден Координационен съвет. Съветът отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с насилието и тормоза.

Изготвената оценка на ситуацията съдържа описание доколко страните са запознати с темата за насилието и тормоза, какви са видовете насилие и тормоз, колко често се проявяват и какви са местата, на които най-често се случват, кои са участниците, как се е реагирано до момента и какво трябва да се предприеме. Оценката се организира от ръководството на училището и се осъществява от координационния съвет в началото на учебната година. Координационният съвет изготвя план за превенция и интервенция на насилието и тормоза, който се утвърждава от директора. В плана се очертават дейности за превенция и интервенция, сроковете и отговорниците за изпълнението им.

Включването на родителите е важна част от реализирането на цялостната политика и важно условие за нейната ефективност. На училищно ниво се планират разнообразни дейности с партньорството на родителите както за превенция, така и при интервенции в случаи на тормоз и насилие.

В съответствие с Механизма на училищно ниво е обезпечено ежегодно обучение на служителите по теми, свързани с насилието и тормоза, информация и материали по темата за насилието и тормоза в училище.

Стратегическа цел за училището е недопускане на случаи на тормоз и насилие в институцията. За реализацията на тази цел се следва алгоритъм за прилагане на Механизма

за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Целта превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация в образователните институции дава възможност през периода на действие на настоящата стратегия приоритетно да бъдат реализирани дейности за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти по ненасилствен начин, квалификация на педагогическите специалисти за управление на конфликти, справяне с агресията, дискриминацията и насилието, включване в инициативи на регионално и национално ниво за повишаване на толерантността, за намаляване на агресията и кибертормоза, споделяне на успешни практики с такава насоченост, както и модернизиране на системите за сигурност и контрол на достъпа в училището.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 9

ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКА ОТ РАННО ОТПАДАНЕ ОТ СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Превенцията на риска от ранно отпадане е стратегическа цел в рамковите европейски и национални документи. Отчитайки предотвратяването на отпадането от училище като национален и регионален приоритет, училището осъществява дейности за превенция на риска от отпадане от образователната система чрез активното участие на педагогическите специалисти и учениците, търсейки подкрепата и сътрудничеството на родителите, институциите и неправителствени организации, с които традиционно си партнираме.

Настоящата визия за превенция на риска от ранно отпадане от училище е надграждане на изготвената в предходен период училищна програма, конкретизираща ключовите мерки в политиките за превенция и интервенция на отпадането и преждевременното напускане на училище.

Целта, която си поставяме, е изграждане на подкрепяща училищна общност, която идентифицира и подпомага ученици, застрашени от отпадане от образователната система. Реализацията на тази цел се осъществява чрез дейности в следните направления:

1. Осигуряване на позитивна и подкрепяща образователна среда.
2. Повишаване на качеството на осъществяваното образование.
3. Осигуряване на качествено образование на учениците от уязвими групи.
4. Повишаване на качеството на образование на учениците със специални образователни потребности.
5. Подкрепа на личностното развитие на учениците.
6. Кариерно ориентиране и консултиране.
7. Активно родителско участие в процеса на образование.
8. Обвързване на осъществяваното образование с възможностите за реализация на пазара на труда.
9. Прилагане на модели за ранно идентифициране на застрашени от отпадане от образователната система.
10. Развитие на извънкласни дейности и подкрепа на учениците за участие в извънучилищни дейности.
11. Насърчаване на партньорствата, обмена на практики и включването в образователни мрежи.

12. Осигуряване на финансово подпомагане на семейства на социално слаби ученици.

IX. ФИНАНСИРАНЕ

Използването на делегиран бюджет като модел на финансиране и управление на финансовите ресурси в системата на училищното образование е положителна стъпка в Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен.

Финансовите ресурси ще бъдат насочени към постигане на целите на училищната образователна политика. През петгодишния период по изпълнение на Стратегията за развитие на училището ще разчитаме на поетапно увеличение на средствата за образование. Увеличението на финансовите средства вероятно ще бъде съпроводено с засилване на фокуса върху резултатите и подобряване на ефективността за използване на ресурсите и обвързване на финансирането на училището с постигане на целите и задачите за качествено образование, с включване на повече фактори, определящи различия в разходите на един ученик, във формулата за разпределение на средствата, включване на елементи като качество на обучението, посещаемост и брой на завършилите ученици в модела на разпределение на средствата в системата. Размерът на финансиране ще продължи да бъде в пряка зависимост от броя на учениците към първа дата на съответната година и ще бъде коригиран към 1 октомври на същата година.

Извън единните разходни стандарти можем да разчитаме на средства за:

- учебници и учебни помагала;
- здравен кабинет;
- капиталови разходи;
- спорт;
- безплатен транспорт на ученици, подлежащи на задължително образование;
- добавка за ученици на ресурсно подпомагане;
- добавка за подобряване на материално-техническата база на училището;
- средства по национални програми за развитие на образованието;
- средства по европейски програми;
- други целеви средства с регламентиран ред и условия за разпределение.

Средствата за СБКО и квалификация на педагогическите специалисти (с изключение на НП „Квалификация“) са включени в единните разходни стандарти.

Увеличение на приходите ни ще се реализира и от кандидатстване по различни проекти, национални и европейски програми.

Заплащането на труда на учителите и служителите в училището се извършва съгласно вътрешните правила за работна заплата.

Нашите усилия ще бъдат насочени към:

- подобряване на механизмите за контрол, отчетност и отговорност при управлението на финансовите ресурси на училищно ниво;
- ефективно и прозрачно използване на средствата по национални и европейски програми;
- създаване на условия за насочване на публични и частни средства към училището;

- осигуряване на условия за родителско и гражданско участие и информираност в управленската и финансова дейности на училището, съгласно ЗПУО;
- бюджетът и изпълнението му ще се публикува на интернет страницата на училището.
- Насърчаване осигуряването на допълнителен финансов ресурс в училището чрез съвместни дейности с Обществения съвет.

С правата, делегирани от Община Руен в областта на бюджета, човешките ресурси и разпореждането с МТБ, училището ще управлява ресурсите въз основа на тази Стратегия за развитие на Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен, за периода 2023 – 2028 година и ще извършва вътрешна оценка за приноса на всеки учител и на резултатите, постигнати от учениците.

Стратегията за развитие на Обединено училище „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Просеник, общ. Руен за периода 2023 – 2028 година ще бъде изпълнявана на базата на пет плана за действие и отчитана с пет междинни доклада и един аналитичен доклад в края на периода. Включените в нея цели, мерки и индикатори за полза/резултат ще бъдат актуализирани към четири индикативни периода – учебната 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027 и 2027/2028 година в съответствие с постигнатия напредък, промяна в нормативната уредба и/или предизвикателствата.